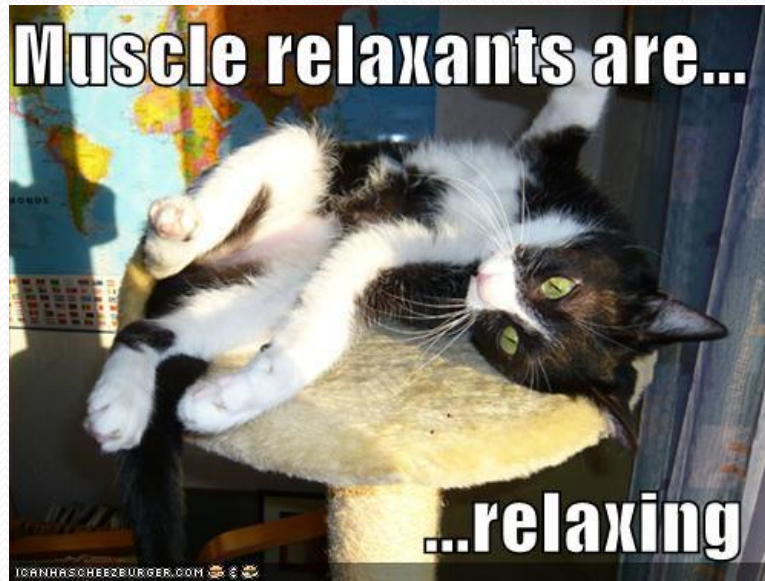

**SANTRAL ETKİLİ KAS
GEVŞETİCİLER
(MİYORELAKSAN İLAÇLAR)**

Meral Tunçbilek

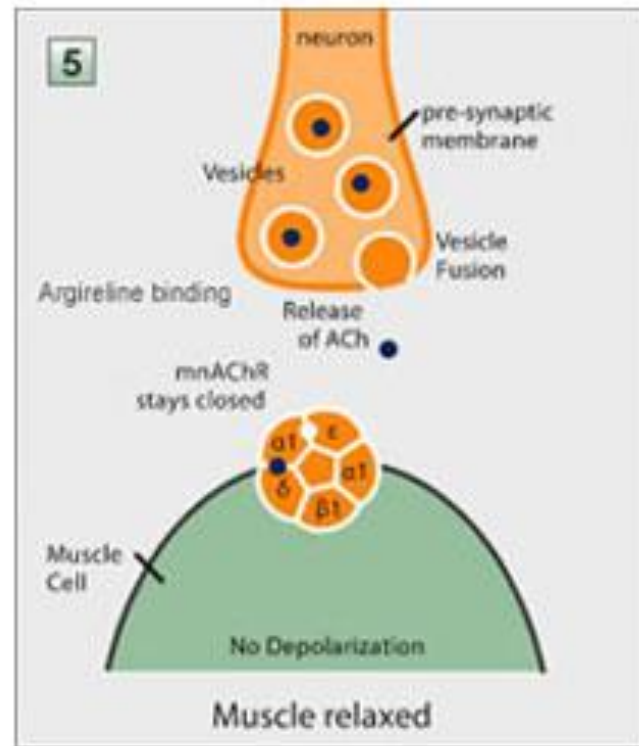
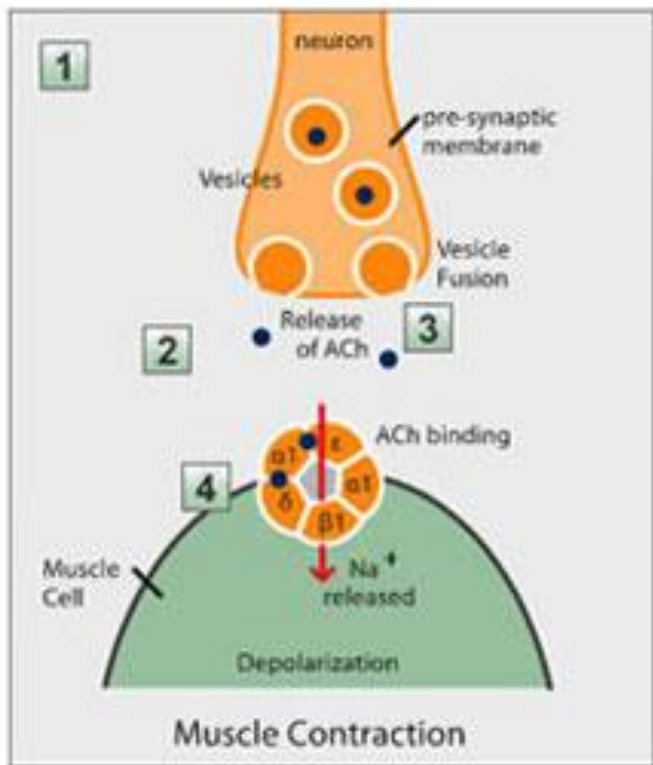

© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com

"WELL, FIRST, I THINK WE'LL CUT BACK ON THOSE MUSCLE RELAXANTS!"

- * **Santral etkili kas gevşeticiler**, kas tonüsünü kontrol altında tutarak merkezi sinir sistemini deprese ederler.
- * Çizgili kaslarda spazm oluşmasına, kas ve iskelet hastalıklarında periferden gelen uyarı kalıbının bozulması veya omurilikteki motor nöronlar üzerinde etkili supraspinal kaynaklı tonüsler arasındaki dengenin bozulması neden olur.
- * Bu ilaçlar, nöromuskuler kavşakta etki göstermezler ve çizgili kasların bir kısmının tonusunun artmasıyla karakterize olan hastalıkların tedavisinde kullanılırlar.
- * 1910-Fenoksipropandiol keşfi
- * 1946-Berger ve Bradly, tesadüfen **mefenezin**'in spinal medullada sinir iletiminin blokajı
- *1949-Goodman tarafından **benzimidazol** yapısında miyorelaksan aktivite

Sınıflandırma

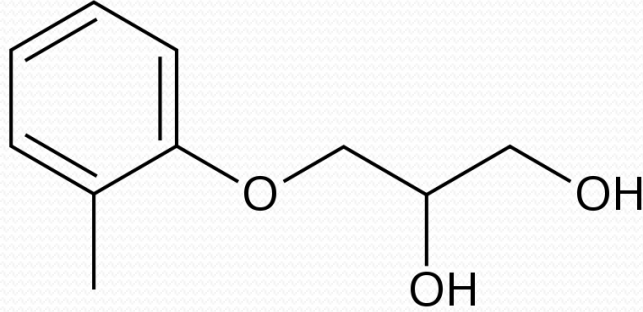
- 1) Propandiol Türevleri
- 2) Benzoksazol Türevleri
- 3) Benzodiazepinler
- 4) Selektif Etkili İlaçlar (Baklofen, Dantrolen)
- 5) Diğer İlaçlar (Tizanidin, Mefenoksalon, Metaksalon, Fenprobamat, Tiyokolşikozid)

Propandiol Türevleri

- Gliserin'in fenol ile oluşturduğu monoariloksigliserol ve karbamatlarıdır.
- MSS üzerindeki depresan etkileri nedeniyle **sedasyon** yaparlar ve kısmi **tranklizan** etkileri de vardır.

Mefenezin

Inflazone, Relaxar, Decontractyl

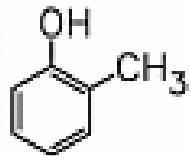

3-(2-Metilfenoksi)-1,2-propandiol

- Bu grup ilaçlar için prototip ve tedavide ilk kullanılan ilaç
- Etki süresi çok kısa ve yan etkileri fazla
- Kullanımı az
- Ağız yoluyla alındığında gastrointestinal kanaldan absorbe olur
- Karaciğerde metabolizasyona uğrar

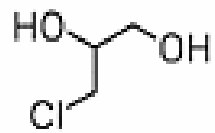
Mefenezin Sentezi

a

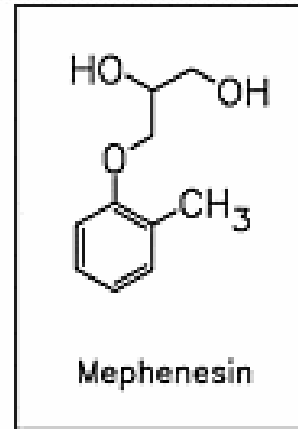

o-cresol (1)

+

3-chloro-1,2-propanediol

Mefenesin

b

1 +

glycidol

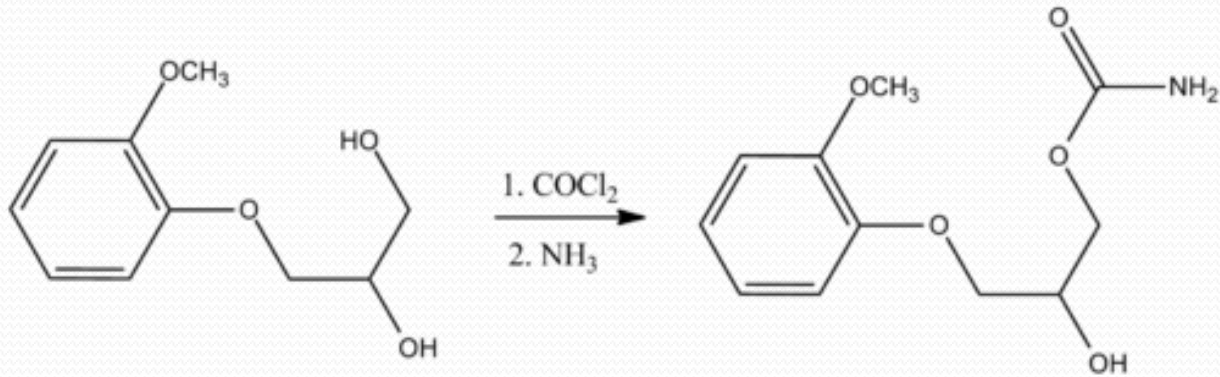
Mefenezin karbamat

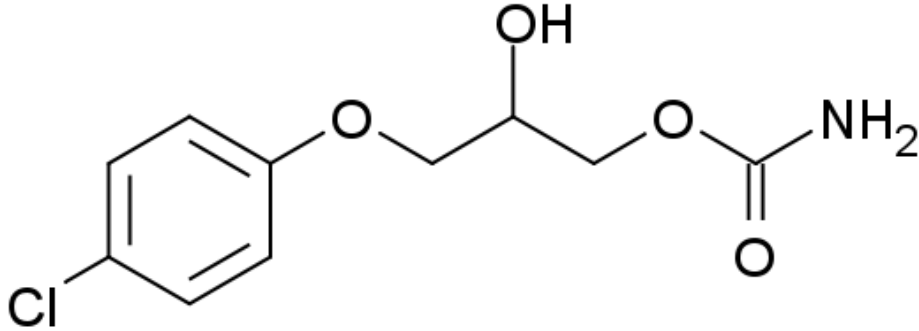
[2-Hidroksi-3-(2-metilfenoksi)propil] karbamat

- Mefenezin'e göre daha yavaş absorbe olur
- Biyotransformasyonu daha yavaş

Mefenezin karbamat Sentezi

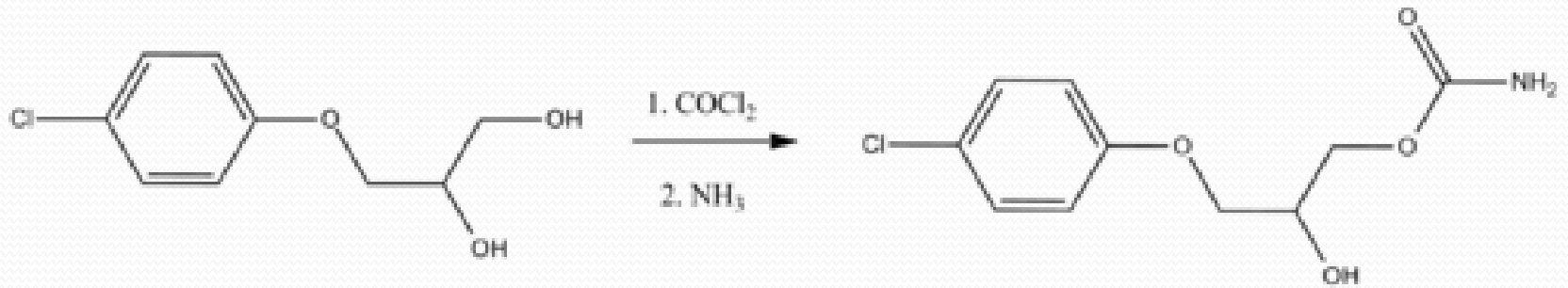
Klorfenezin karbamat Rinlaxer

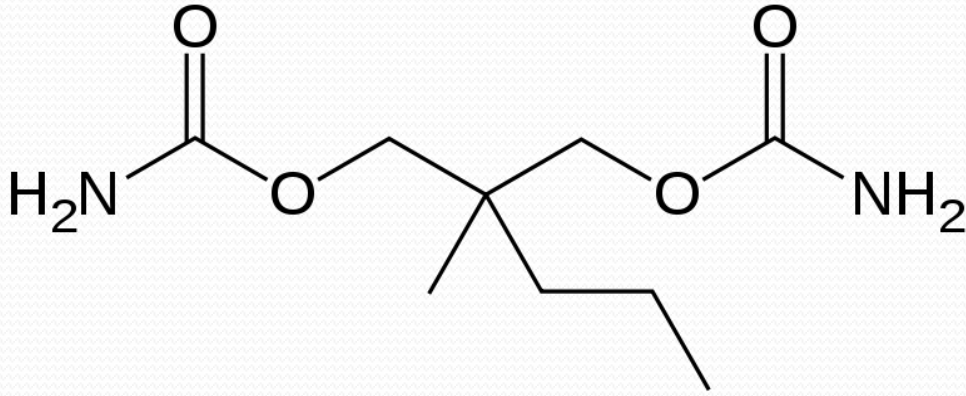
[3-(4-Klorofenoksi)-2-hidroksipropil] karbamat

- Mefenezin'e göre etki süresi daha uzun
- Yan etkileri; ağız kuruluğu, uyuşukluk, baş dönmesi, uykusuzluk ve bulantı

Klorfenezin karbamat Sentezi

Meproamat Danitrin Forte

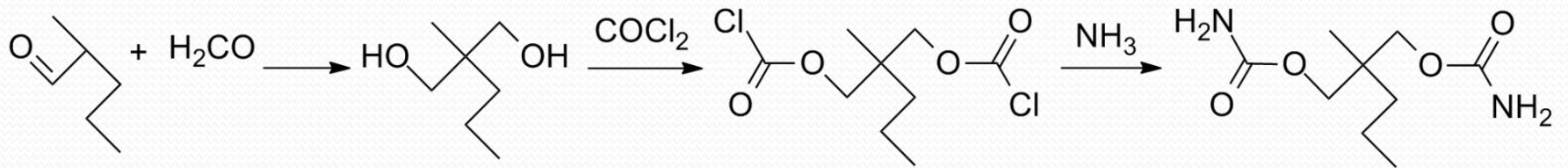
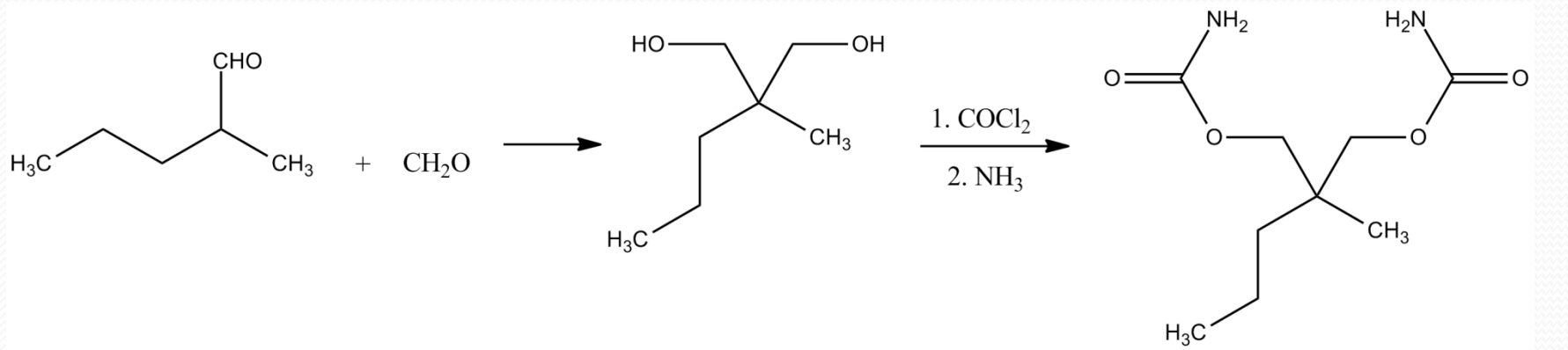
2-Metil-2-propilpropan-1,3-diol dikarbamat
[2-(Karbamoiloksimetil)-2-metilpentil] karbamat

Tranklizan etkisinin yanı sıra **kas gevşetici** etkisi var

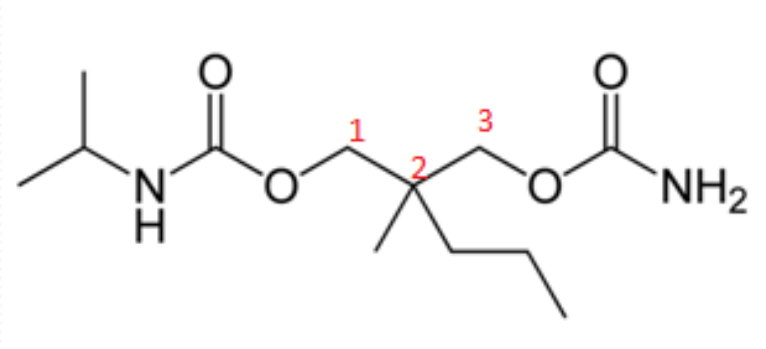
Karaciğerde mikrozomal enzimler tarafından metabolizasyona uğrar

Propil yan zincirinin oksidasyonu ile hidroksi meproamat ve glukuronik asit konjugatları halinde atılır

Meprobamat Sentezi

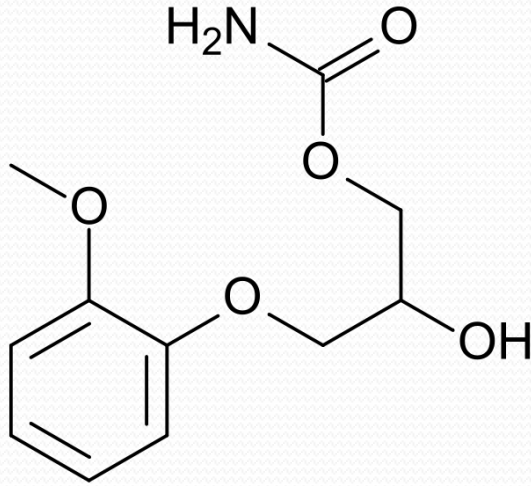

Karizoprodol Soma, Carisoma

- N-İzopropil-2-metil-2-propilpropan-1,3-diol dikarbamat
- İskelet kası spazmlarında kullanılır
- Hafif **analjezik** etkisi nedeniyle spazm ağrılarını da giderir
- Karaciğer mikrozomal enzimler ile metabolize olur
- Yan etkileri; sedasyon, uyuşukluk, cilt döküntüleri

Metokarbamol Miyoreks, Myorel

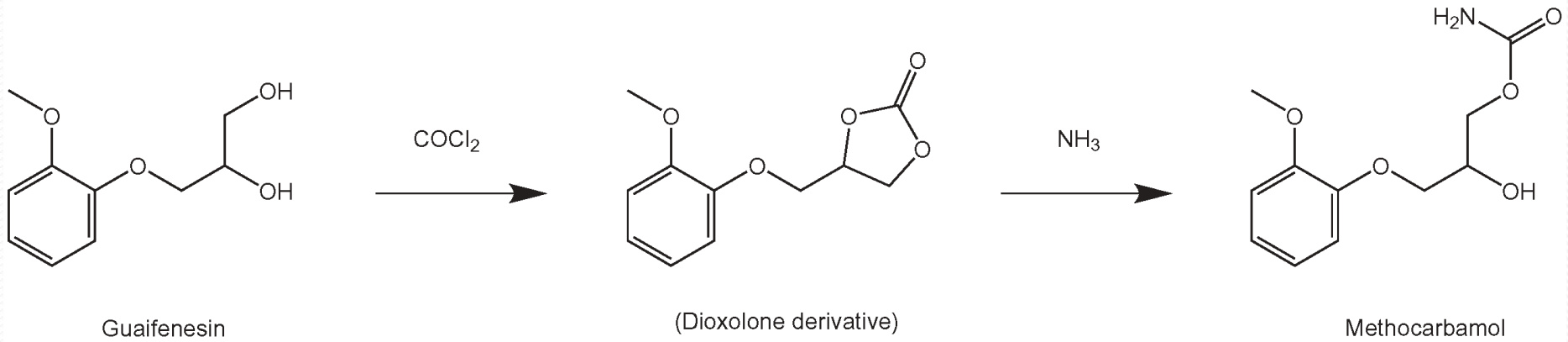

[2-Hidroksi-3-(2-metoksifenoksi)propil] karbamat

- Kas ve iskelet kası spazmlarında etkili
- Yan etkileri; uyuşukluk, baş dönmesi, bulantı, allerjik belirtiler

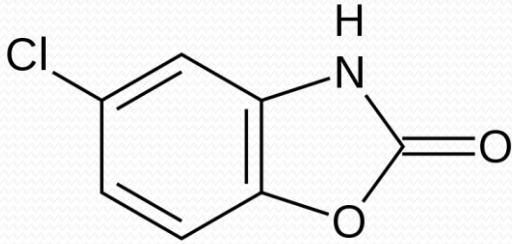

Metokarbamol Sentezi

Benzoksazol Türevleri

Klorzoksazon Paraflex, Parafon, Mepadol, Muskazon

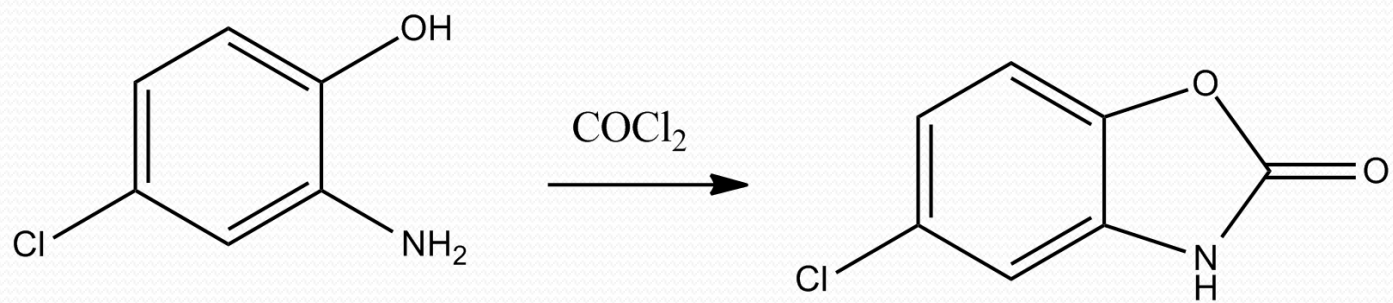
5-Kloro-2-benzoksazolinon

İskelet kaslarında görülen **çizgili kas spazmlarına** karşı aspirin veya diğer analjezik ilaçlarla birlikte kullanılır.

Vücuttan eliminasyonu hızlıdır bu nedenle etki süresi kısa

Hepatotoksik

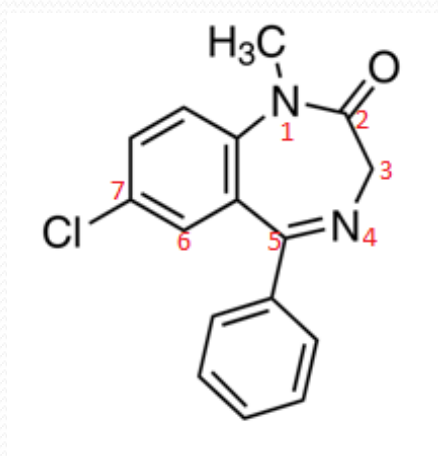
Klorzoksazon Sentezi

Benzodiazepinler

- Sedatif ve hipnotik ilaçlar
- Tranklizan
- Bazı benzodiazepin türevleri merkezi etkili adele gevşetici

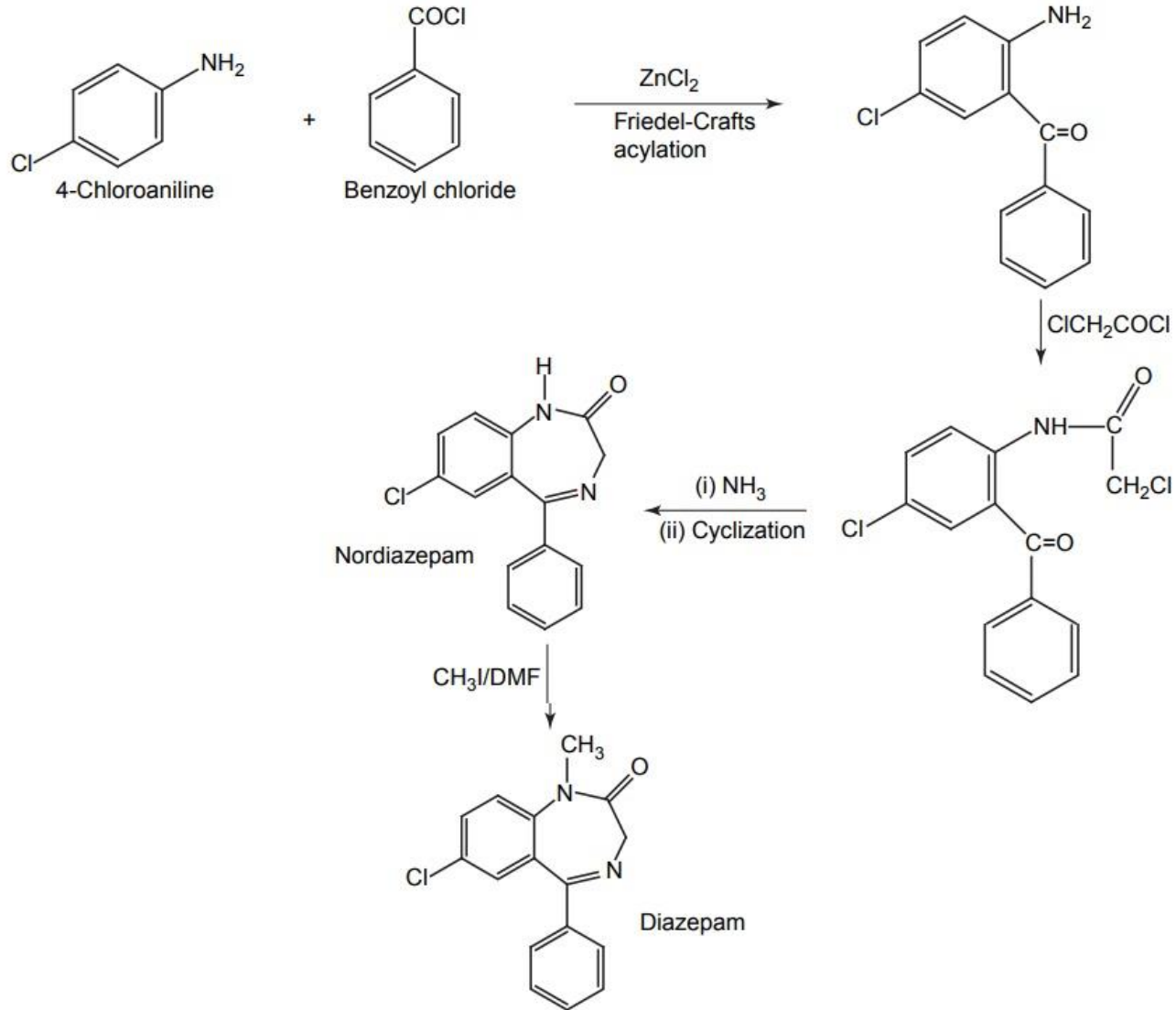
Diazepam Diapam, Diazem, Lizan, Nervium

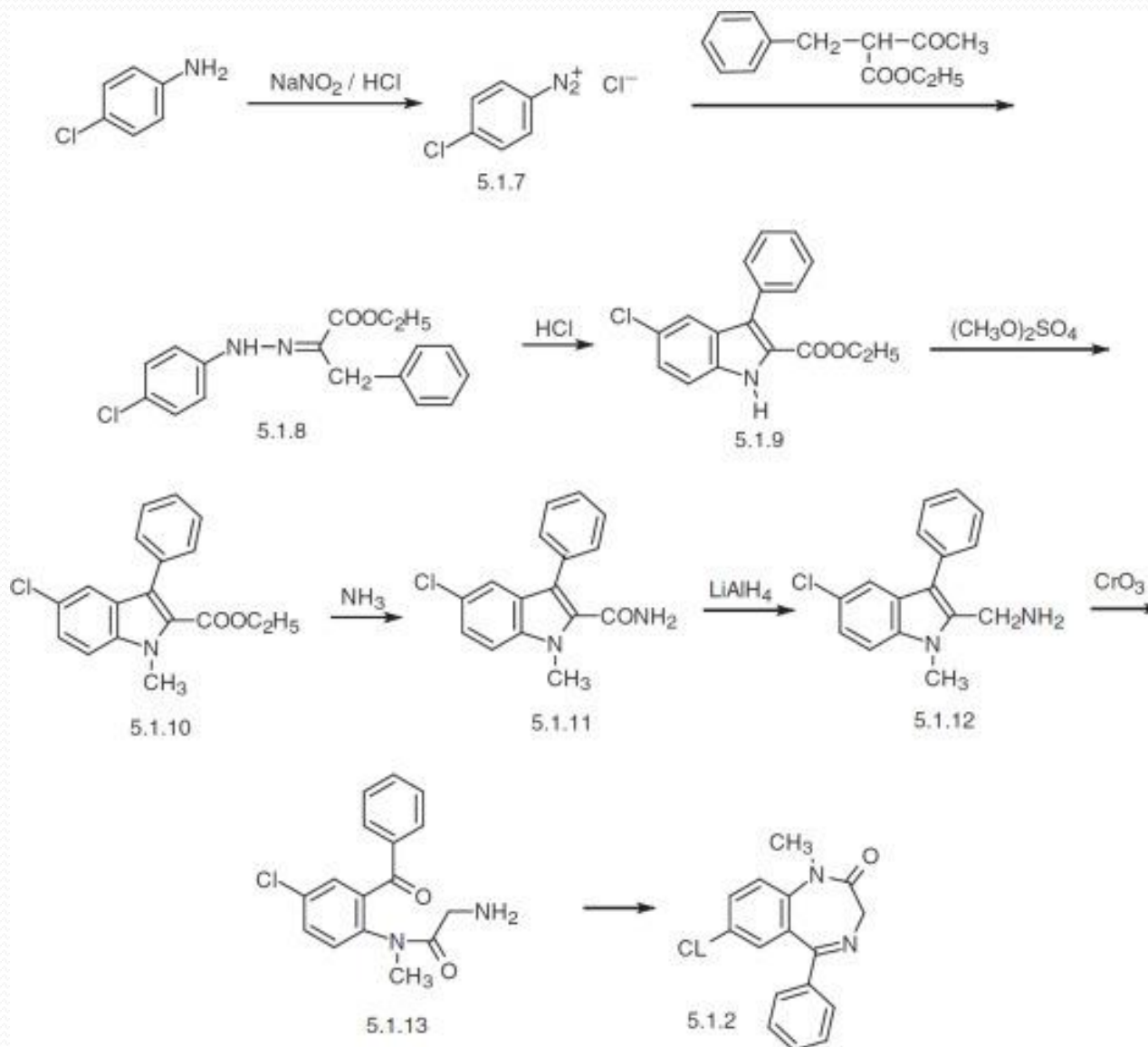
7-Kloro-1,3-dihidro-1-metil-5-fenil-2H-1,4-benzodiazepin-2-on

- Diazepam, vücutta yavaş metabolize edilmesi nedeniyle etki süresi uzun olan bir benzodiazepin türevi anksiyolitik ilaçtır ve **kas gevşetici** olarak da kullanılır.
- Ayrıca belirgin **antikonvülsan** etkinlik gösterir.
- Diazepam, beyin ve omurilik hastalıklarında ortaya çıkan çizgili kas spastisitelerinin tedavisi amacıyla en sık kullanılan kas gevşetici ilaçtır.
- Kas-iskelet kaynaklı kas spazmlarına karşı da etkilidir.
- Çizgili kas gevşemesi yapan dozlarda sedasyon ve uyuşukluk gibi yan etkileri vardır.

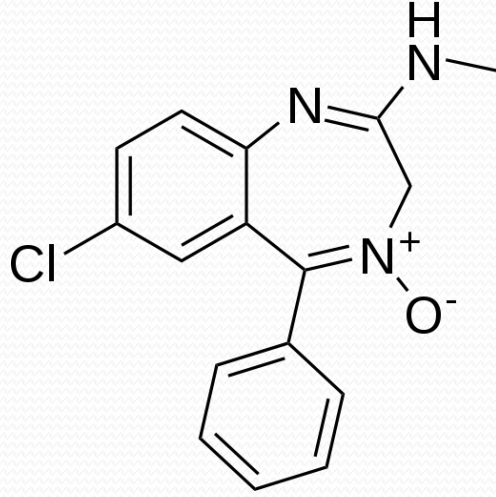
Diazepam sentezi

Diazepam sentezi

Klordiazepoksit Librax, Libkol, Libroksil

7-kloro-2-metilamino-5-fenil-3H-1,4-benzodiazepin-4-oksit

- Çizgili kas spazmlarında kullanılan uzun etkili türev
- Diazepam'a göre daha fazla sedasyon ve uyuşukluk gözlenmiştir.

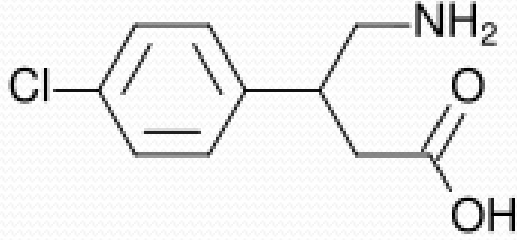
Selektif Etkili İlaçlar

- SSS'nde yaygın depresyon yapmayan
(Sedatif etkileri zayıf/hiç olmayan)

Baklofen GABAB reseptör agonisti

Dantrolen Çizgili kas hücrelerini özel bir mekanizmayla etkiler

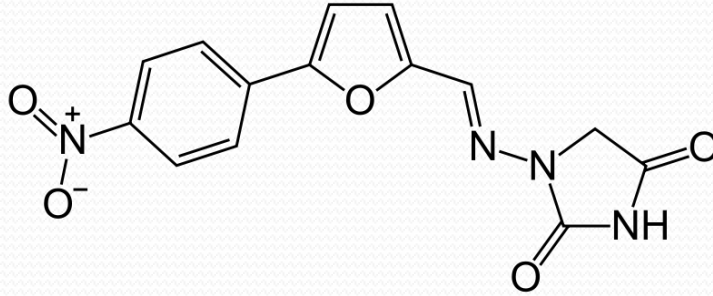
Baklofen Lioresal

4-Amino-3-(4-klorofenil)butanoik asit

- MSS'de inhibitör mediyatör GABA'nın türevidir. GABA sistemik uygulandığında MSS'ne geçemez. Baklofen geçer.
- Kas gevşetici etkisi omurilik üzerindedir.
- Merkezi kas gevşetici etkisinden kısıtlı olarak yararlanır.
- Multipl skleroz ve omurilik lezyonlarına bağlı spazmlarda kullanılır
- Mide-barsak kanalında absorbe olur
- %70 böbreklerden değişmeden atılır
- Yan etki; uyuşukluk, baş dönmesi, hipotansiyon, bulantı

Dantrolen

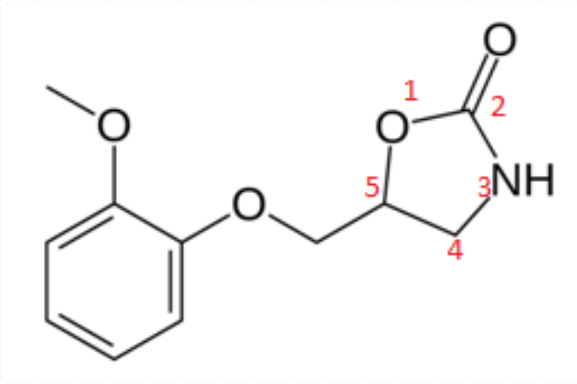

1-[[5-(4-nitrofenil)-2-furil]metilidenamino]imidazolidin-2,4-dione

- *Kullanılış yerleri bakımından SEKG'e benzer.
- *Etki mekanizması ve yeri bakımından SEKG ve NMBE'den ayrılır.
- *Çizgili kasları, kas düzeyindeki primer etkisiyle gevşetir. Çizgili kaslarda **kalsiyum salınımını inhibe eder**, eksitasyon-kontraksiyon keneti bozular; çizgili kaslarda gevşeme meydana gelir.
- *Beyin (inme gibi) ve omurilik lezyonları nedeniyle oluşan nörolojik hastalıklardaki kronik spastisiteye karşı kullanılır.

Diğer İlaçlar

Mefenoksalon Dorsifleks, Dorsilon, Seskafleks

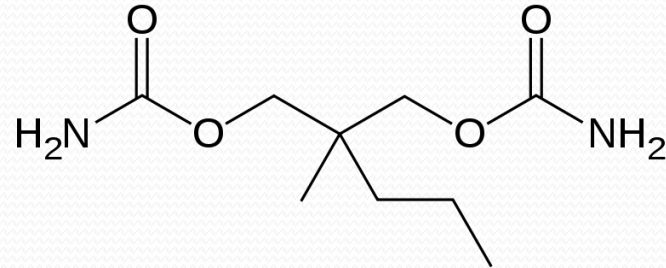
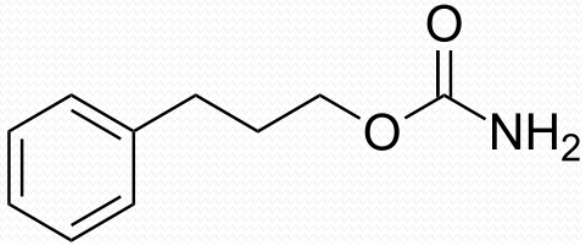
5-(2-Metoksifenoksi)metil-2-oksazolidinon

- İskelet kaslarındaki spazm ve ağrılı krampları gevşetir.
- Sedatif etkisi de vardır.

Fenprobamat Gamakuil, Kuilil, Gamaflex, Kuiflex

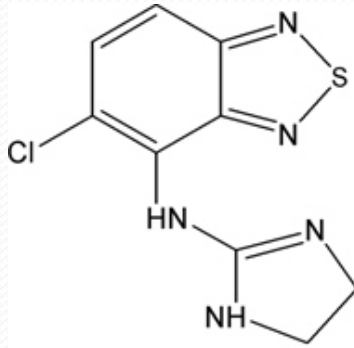
3-Fenilpropanol karbamat

Oral veya rektal yoldan kullanılan ve genel özellikleri meprobamat'a benzeyen santral etkili bir bileşiktir.

Meprobamat

Tizanidin Sirdalud, Devalud

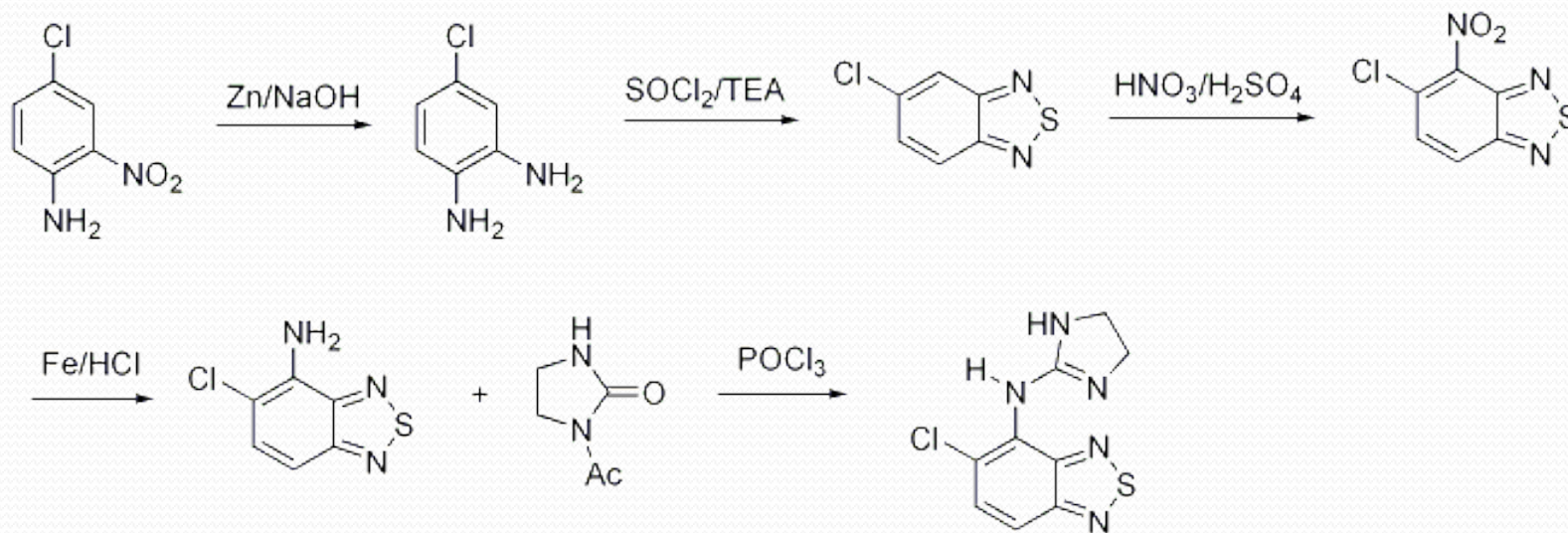
5-Kloro-4-(2-imidazolin-2-il-amino)-2,1,3-benzotiyadiazol
5-Kloro-N-(4,5-dihidro-1*H*-imidazol-2-il)-2,1,3-benzotiyadiazol-
4-amin

Benzotiyadiazol türevi santral etkili kas gevşetici ilaçtır.

Esas olarak **omurilik düzeyindeki polisinaptik yolları inhibe ederek** çizgili kas tonusunu azaltır.

Spinal ve supraspinal lezyonlara bağlı kas spastisitelerine karşı etkilidir.

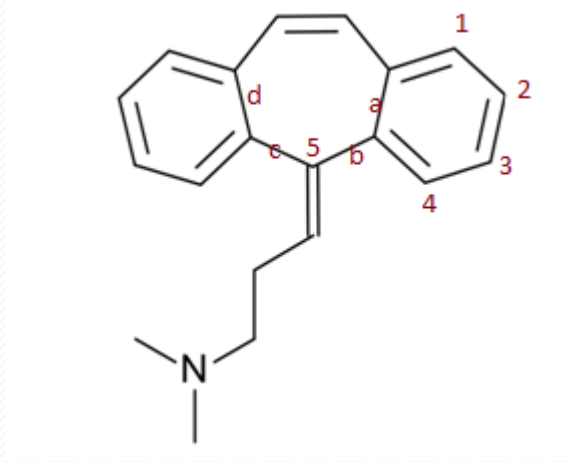
Tizanidin Sentezi

Huaxua Shiji, 2003, 25, 115

Jpn. Kokai Tokkyo Koho, 17258251, 09 Oct 1995

Siklobenzaprin

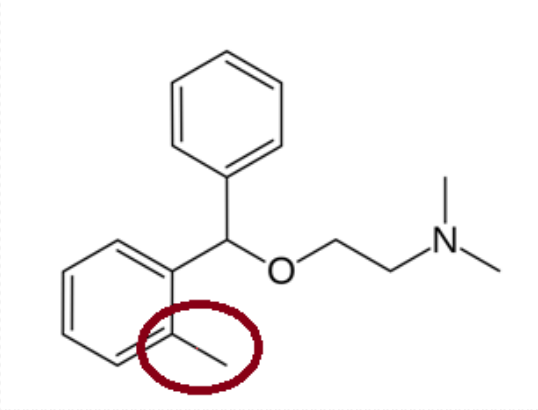

3-(5H-dibenzo[a,d]siklohepten-5-iliden)- *N,N*-dimetil-1-propanamin

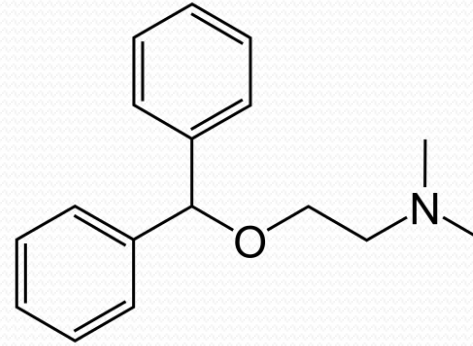
Yapısı trisiklik antidepresanlara benzeyen santral etkili bir kas gevşeticidir. Kas-iskelet sistemi ile ilgili ağrılı kas spazmlarının tedavisinde kullanılır.

Orfenadrin

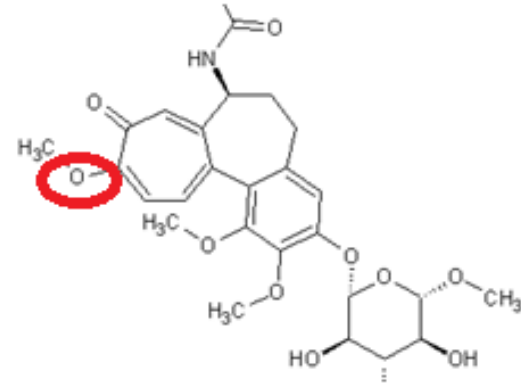
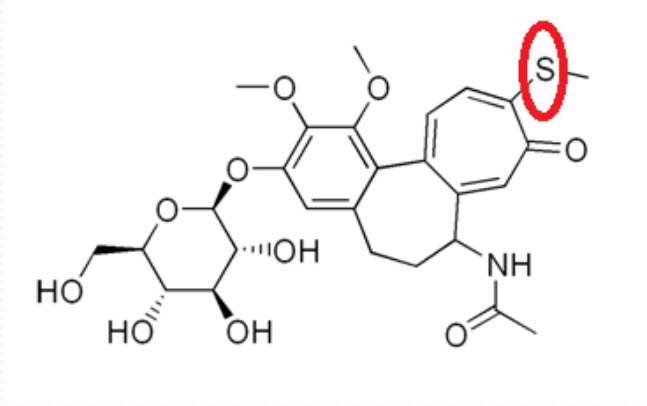
Difenhidramin

N,N-dimetil-2-[(2-metilfenil)-fenil-metoksi]-etanamin

Oral veya paranteral kullanılır. **Antihistaminik difenhidramin**'in *o*-**metil analogu**dur. Kas iskelet sistemi ile ilgili akut ağrılı durumlarda yardımcı tedavi olarak kullanılır.

Tiyokolşikozit

kolşikozit

N-[(7*S*)-3-(β-D-Glukopiranoiloksil)-1,2-dimetoksi-10-(metilsulfanil)-9-okso-5,6,7,9-tetrahidrobenzo[*a*]heptalen-7-il]asetamid

Doğal bir ilaç olan **kolşikozitin** **kükürtlü yarı sentetik türevidir**. Ağrılı kas spazmlarının semptomatik tedavisi için lokal, oral veya paranteral kullanılır.

*Piyasadan çekilen preparatları mevcut (2021)